

Onder goed geleide

door HERMAN.

J. M. BREDÉE'S BOEKHANDEL en UITGEVERSMATSCHAPPIJ,
ROTTERDAM.

Arme jongen, zegt een der omstanders, hij is blijkbaar doof en stom bovendien.

ONDER GOED GELEIDE

DOOR

HERMAN.

TWEEDE DRUK.

J. M. BREDÉE'S BOEKHANDEL EN UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
ROTTERDAM.

N.V. DRUKKERIJ V/H KOCH & KNUTTEL — GOUDA.

I.

Jaren geleden stond in een afgelegen dal tusschen de bergen van het Bohemerwoud een eenvoudige boerenwoning, bijna geheel verscholen achter het hoog opgaand geboomte. 't Was een schilderachtig plekje, waar boer Sanders zijn woonplaats had gekozen, maar zoo eenzaam en verlaten, dat de bewoners zelden of nooit met de buitenwereld in aanraking kwamen. Trouwens, dezen gevoelden daaraan ook weinig behoefte, want zoowel Sanders als zijn vrouw, waren van huis uit aan stilte en eenzaamheid gewoon en leefden met elkaar en hun eenig kindje gelukkig en tevreden. Een stuk bouwgrond op de helling van den berg was groot genoeg om in de behoeften van het kleine gezin te voorzien en beiden achtten de heerlijke natuur rondom hun woning verreweg verkieslijk boven het gewoel en de weelde van een groote stad. Toch had ook dit huis een kruis, dat vooral vrouw Sanders bij tijden zeer droevig stemde.

Ook op dit oogenblik zit ze met tranen in de oogen voor haar spinnewiel. Haar man is met een knecht naar het veld en haar kleine jongen staat aan haar schoot met een stuk papier in de hand, waarop hij iets schijnt geteekend te hebben. Hij doet

echter tevergeefs moeite om zijn moeder uit te leggen wat zijn teekening beduiden moet. Slechts enkele leelijke geluiden kan hij voortbrengen, en toch is hij reeds zes jaren oud. Maar, ach! hij kan ook niet spreken, de arme Willem is stom.

En moeder behoeft ook niets tot hem te zeggen, want hij hoort haar toch niet; hij hoort ook niet het ruischen der boomen, of het zingen der vogels, — hij hoort niets, heelemaal niets.

Zie, dat maakt moeder Sanders zoo bedroefd, dat haar eenig kind, haar lieve Willem, doofstom is. Elke onbeholpen klank, dien het kind met moeite uitstoot, perst haar een traan uit het oog, en zij is niet in staat om, hoe warm haar hart ook voor hem klopt, te toonen, dat zij met haar lieveling meeleeft. Had ze vroeger nog gehoopt, dat het gebrek met de jaren wel verholpen zou worden; die hoop moet ze toch eindelijk opgeven, want Willem wordt grooter, hij kan eten, drinken, slapen, vader en moeder liefhebben, maar verder niets. Zijn eenig genot is met een griffel of krijt op een lei te teekenen en dat doet hij voor zijn leeftijd heel aardig. Hij teekent alles wat hij ziet: boomen, het huisje, den hond, de kat en al is zijn gekrabbel ook nog van dien aard, dat vader en moeder er nauwelijks uit wijs kunnen worden, toch zit er meer in dan zij wel denken. Gelukkig voor den armen jongen, dat hij er zelf schik in heeft en hij tenminste in dit genot eenige vergoeding vindt voor zijn groot gemis. Zijn ouders komt het intusschen voor, of hun kind er niet veel beter aan toe is dan een kleine hond; want dat ook een doofstom kind zou kunnen leeren lezen,

schrijven, denken, en een nuttig mensch worden, daarvan hadden zij in 't minst geen vermoeden en niemand kwam naar dit eenzaam oord om het hun te zeggen.

Op zekeren dag, dat moeder alleen thuis was en vader met den knecht weer naar het veld waren, vinden wij den kleinen Willem buiten op een boomstam zitten. Moeder heeft het op 't oogenblik nog al volhandig en daar Willem gewoonlijk dit plaatsje uitkoos, om zich buiten in de zon te koesteren, laat ze hem een poosje alleen en merkt het dus niet, dat hij, als de zonnestralen hem wat al te heet worden, opstaat om in de schaduw van de boomen aan den ingang van het bosch een koeler plekje op te zoeken. Hij vindt daar een paar aardbeien, raapt die op, ziet er ginds nog een, die hij eveneens met smaak opeet en dit bevalt hem zoo goed, dat hij zich telkens een eindje verder het bosch in begeeft om meer van die heerlijke vruchten te zoeken, er voor eerst niet aan denkende om naar huis terug te keeren.

Zoo verloopt er een half uurtje, waarna moeder zich even naar buiten begeeft om te zien, wat haar lieve jongen uitvoert. „He!” denkt ze, „is hij er niet? En voor in het bosch ook niet en in den tuin is hij ook niet! O, dan zal hij zeker naar zijn vader gegaan zijn. Dat doet hij wel eens meer en hij weet goed den weg. Straks zal hij dus met zijn vader wel naar huis komen.” En daarmee gaat zij volkomen gerustgesteld, weer aan den arbeid.

Tegen het vallen van den avond komt haar man thuis, vernoeid van het werk, maar met een opgeruimd gelaat zijn vrouw begroetend.

Onder goed geleide.

„'t Is wel wat laat geworden, vrouw,” zegt hij, „maar we zijn nu ook goed opgeschoten en hebben ons kostje wel verdiend.”

Moeder let echter niet op zijn woorden, maar angstig rondziende is haar eerste woord: „Waar is Willem?”

„Willem? Bij ons niet.”

„Vreeslijk!” roept ze uit „waar is hij dan? Hij is sedert van middag niet meer hier. Ik dacht, dat hij naar het veld gegaan was.”

Welk een ontsteltenis! Men zocht en zocht nog eens, maar nergens was een spoor van Willem te ontdekken. Blijkbaar was hij het bosch ingegaan en nu kon men hem niet eens roepen. Vader, moeder en de knecht gingen er onmiddellijk op uit. In den stal, in de schuur, overal werd gezocht, maar alles vergeefs. Bevend liep vader langs de beek, in duizend vreezen, dat deze misschien zijn kind zou hebben meegevoerd, maar een eind weegs van de woning, waar zij tusschen een enge rotskloof moest heendringen, was de beek zoo nauw, dat, indien het kind er in gevallen was, hij daar tenminste het lijkje had moeten vinden. Wat dus nu gedaan? Er schoot niets anders over dan met lantaarns het bosch in te gaan. Sanders begaf zich dan ook onverwijld met vrouw en knecht op weg, nadat hij alle ramen van het huis zoo sterk mogelijk verlicht had, in de hoop, dat het kind door dit schijnsel zijn huis zou terugvinden. Ten overvloede maakte hij nog den hond los, liet hem aan een kleedingstuk van Willem ruiken en toen gingen zij met hun drieën, elk met een lantaarn gewapend, het donkere woud in. Den ganschen langen nacht zochten zij, doch helaas! zonder vrucht, en toen zij in

den vroegen morgen met beklemde harten in hun woning terugkeerden, hadden zij nog bovendien den trouwen hond verloren, die toch zoo ijverig in het zoeken geholpen had.

Arme ouders! Waar was nu hun lieveling?

II.

Ja, waar was Willem?

Uitgelokt door de heerlijke aardbeien, was hij al dieper het bosch in geraakt, wel een uur ver. Eindelijk was hij moe geworden en in slaap gevallen. Toen hij ontwaakte was het licht om hem, ten minste lichter dan toen hij insliep. Dat was prettig, maar hij had honger. Gelukkig vond hij nog meer aardbeien en boschbessen, zooveel, dat hij er eindelijk genoeg van had en nu maar weer graag naar huis wilde. Zonder in zijn onnoozelheid te overleggen, welken kant hij moest uitgaan, stapte hij een poosje stevig door; maar, ach, er kwam geen eind aan het bosch en hij vond zijn huis niet. Nu werd de arme jongen bang en begon luidkeels te weenen. Doch wat baatte hem dit, er was hier niemand, die hem hoorde. En, och, hij had toch zoo'n honger en dorst en zijn voeten begonnen hem pijn te doen door al de ruwe wortels, waarover hij moest heenstappen. Een oogenblik helderde zijn gelaat wat op, toen hij al weenend voortstrompelend, aan een voorbijstreamende beek genaderd was. Dat was de beek, die langs het huis liep, dacht hij; als hij daar nu maar langs liep, dan zou hij er wel komen. Voorzichtig schepte hij nu

wat water om zijn dorst te lesschen en ging toen met frisschen moed weer voorwaarts, zonder vermoeden, dat dit voorwaarts wel eens achterwaarts zijn kon. En zoo was het. Hoe meer hij voortliep, hoe verder hij zich van huis verwijderde. Het was, alsof de boomen hoe langer hoe dichter op elkander stonden en de beek kronkelde door zulke nauwe doorgangen, dat hij haar onmogelijk verder volgen kon.

Toen werd hij moedeloos. Uren lang was hij al voortgelopen. Voor de aardbeien en bessen, die hij in overvloed vond, had hij geen oog meer en ze smaakten hem toch niet meer ook. Hij had zoo graag een stukje brood gehad, maar nog liever was hij thuis geweest. De tranen stroomden hem over de wangen. Had hij kunnen spreken, dan zou hij nu zeker luide om vader en moeder hebben geroepen.

Snikkend liet hij zich eindelijk op den grond vallen. Zijn voeten konden niet meer voort en hij kon ook niet goed meer zien, waar hij liep, want het werd donker, akelig donker! O, als het arme kind eens geweten had, dat daar hoog boven de boomen in den Hemel de lieve Heer woonde, die hem zag en hem hoorde, ook als vader en moeder niet bij hem waren, wat zou hij dan uit den grond van zijn jeugdig gemoed om hulp gesmeekt hebben. Maar, helaas! daarvan had hij nog nooit gehoord en daarom voelde hij zich in die nare, stille duisternis, zoo akelig alleen. Bevend van angst strekte hij zich uit op den grond en verborg het aangezicht tusschen zijn handen. Gelukkig viel hij spoedig weer in slaap en toen hij wakker werd, sloeg hij weer wat blijmoediger de oogen op, want de nare duisternis was verdwenen en de zon

scheen zoo vriendlijk door de boomen. Maar . . . verbeeld u zijn schrik, toen hij, nog half slaapdrongen, een groot zwart dier naast zich zag liggen. IJlings sprong hij overeind om weg te vluchten en verschrikte daardoor op zijn beurt het dier, dat met den harigen kop over zijn voeten lag. Doch nu was plotseling Willems schrik geweken, want in het vreeslijke dier, dat hij bij den eersten oogopslag voor een wolf gehouden had, herkende hij den ouden trouwen Zeno, den hond van zijn vader. Welk een vreugde! Nu had hij tenminste iemand bij zich, die hem gezelschap hield. Wel kon hij den hond niet bij den naam roepen, maar hij omarmde het dier en dit liefkoosde hem wederkeerig, alsof zij de beste vrienden waren. Maar wat zag de hond er uit! Hij had een diepe wond aan den kop, die hevig gebloed had, en een zijner achterpooten scheen verlamd. Droevig keek Willem hem aan en als hij had kunnen spreken, zou hij zeker gezegd hebben:

„Arme Zeno, wat ziet ge er uit? Wat scheelt er aan?”

En had de hond kunnen spreken, dan zou hij niet minder meelijdend geantwoord hebben: „Arme Willem! Wat heb ik lang naar je gezocht! En nu zou ik je nog bijna niet herkend hebben, zoo bleek en mager zijt ge geworden.”

Zwijgend gingen zij nu samen voort, waarbij de een misschien op den ander vertrouwde, dat hij den rechten weg insloeg; maar beide vergisten zich in elkaar en zoo ging het dus al dieper en dieper het bosch in. Het eene uur na het ander verstreek, zonder dat zich een huis of eenig levend wezen vertoonde en, al was Willem in het gezelschap van zijn hond,

lang zoo droevig en bang niet als den vorigen dag, zijn hongerige maag deed zich hoe langer hoe meer gelden, en de overvloed van bessen, die hij vond, was natuurlijk niet in staat hem eenigszins te verzadigen.

Eindelijk, eindelijk werd het woud toch wat dunner. Een opening tusschen het geboomte voerde zijwaarts af en het vermoeide tweetal bevond zich nu spoedig op een breeden weg, waar Willem in de verte een kerktoeren gewaar werd. Hij begreep, dat het 't best was, daarop af te gaan. Wel had hij nog nooit een kerktoeren in werkelijkheid gezien, maar het vreemde verschijnsel deed hem denken aan een afbeelding, die men hem thuis wel eens getoond had en dus hoopte hij bij die kerk ook nog wel andere huizen en . . . menschen te zullen vinden.

De afstand viel hem echter niet meê. Hij moest nog wel een half uur voortstropelen, eer hij het naaste dorp had bereikt, maar wat hij toen zag verbaasde hem zoo, dat hij zeker zijn verdriet geheel zou hebben vergeten, als hij maar niet zoo'n vreeslijken honger gehad had. Menschen waren er genoeg, maar het arme kind kon niet zeggen, wat hem deerde. Het eenige teeken, dat hij geven kon was, zijn handjes smeekend uitsteken, alsof hij vragen wilde: „Och, toe! geef mij wat te eten!” terwijl de hond kwispelstaartend zijn vraag trachtte te herhalen.

Het scheen echter, dat de menschen hem niet geheel begrepen. Medelijdend zagen zij het kind aan en sommige gaven hem een aalmoes, in de meening dat hij om geld vroeg. Toch nam Willem gretig aan wat men hem gaf, maar wierp het even spoedig weer

weg, toen hij bemerkte, dat het niet eetbaar was. Zoo waggelde hij — want hij kon bijna niet meer voort van vermoeidheid — van de eene straat in de andere, toen Zeno eensklaps luid begon te blaffen. Als een pijl uit een boog vliegt hij weg en na een oogenblik komt hij terug met een brood in den bek. Juist wil Willem het grijpen, toen een man met een stok gewapend op den hond afkomt, om den dief een pak slaag te geven. De smeekende blik van het kind doet den man echter zijn toorn inhouden; hij blijft staan, andere menschen komen er bij, men vraagt het kind allerlei dingen, maar op geen der vragen kan Willem antwoord geven: hij hoort ze zelfs niet eens. Verschrikt en sprakeloos staat hij daar met het brood in zijn bevende handjes, tot een der omstanders naar voren dringt met de woorden: „Arme jongen! Hij is blijkbaar doof en stom bovendien. Ik zal hem met mij meenemen en voorloopig bij mij houden, totdat ik op een of andere wijze te weten kom, waar het kind thuis behoort.”

Nu, hiertegen maakte niemand bezwaar, zelfs niet de politieagent, die er intusschen bijgekomen was, want bijna ieder kende den spreker en men begreep dat het kind aan niemand beter kon worden toevertrouwd dan aan den directeur van een Doofstommen-school.

Willem liet zich, geheel gerust gesteld door de liefkoozingen der menschen, gewillig meenemen en de hond, die reeds veel eer van den schrik bekomen was en een flink stuk van het gestolen brood verorberd had, volgde zijn jongen meester op den voet tot zelfs in het huis van diens vriendelijken geleider.

De directeur vermoedde wel, dat dit dier een belangrijke rol speelde in de geschiedenis van den kleinen jongen; daarom liet hij ook den hond verzorgen in de hoop, dat deze hem misschien behulpzaam zou kunnen zijn om het huis van het doofstomme kind op het spoor te komen.

Zoo waren beiden dus goed bezorgd. De menschevriende directeur deed al het mooglijke om het ongelukkige kind, dat blijkbaar van zijn ouderlijk huis was afgedwaald, het gemis zijner ouders te vergoeden. Hij beschouwde zich zelf als door den Heer geroepen, om het toekomstig lot van den kleine te veraangenamen en, had hij alles geweten en had het kind hem kunnen verstaan, dan zou hij het zeker het allereerst verhaald hebben van den lieven Heer, die in de nare duisternis van het bosch met vaderlijke liefde op den kleinen zwerveling had neergezien en Zijn reddenden engel gezonden had om hem een zegen te brengen, dien zijn ouders hem nooit hadden kunnen verschaffen.

III.

Jaren gingen voorbij. Willem was in de inrichting gebleven. Men had hem den naam van Frans gegeven, want niemand wist, hoe hij eigenlijk heette. In alle couranten had men over het doofstomme kind geschreven, door allerlei middelen onderzoek naar zijn ouders gedaan, maar alles was vergeefs geweest, waarom de directeur uit medelijden besloot hem bij zich te houden. Zoo spoedig mogelijk begon men nu den kleine te onderrichten, volgens de regelen, die gewoonlijk op doofstomme kinderen worden toegepast en dit bleef niet lang vruchteloos. De kleine Frans werd weldra de lust en de trots van allen, die hem onderwijs gaven.

Welk een zegen toch, dat God het sommigen menschlievenden personen in het hoofd en in het hart gegeven heeft om wegen en middelen te bedenken, waardoor ook zulke diep ongelukkige wezens tot nuttige menschen in de maatschappij kunnen gemaakt worden. Door een vernuftig uitgevonden vingertaal leerde Frans zich voor anderen verstaanbaar maken en begrijpen, wat zij hem zeggen wilden. Hij leerde lezen en allerlei nuttige kundigheden, maar, wat meer zegt dan dit alles: hij leerde ook Gods

Woord kennen en de heerlijke natuur, die van zijn vroegste jeugd zijn opmerkzaamheid geboeid had, te beschouwen als een wonderlijke schepping van denzelfden Heer, die zich zoo vaderlijk over hem ontfermd had.

Frans toonde zich een leerzame jongen, die met flinke gaven was toegerust. Eén talent ontwikkelde zich echter al heel sterk: hij teekende en schilderde, dat het een lust was. Geen huis, geen bloem, geen water, geen boom ontsnapte hem. Nauwlijks zag hij iets, dat hem aantrok, of hij bracht het met bewonderenswaardige vlugheid en nauwkeurigheid op papier.

„Frans zal nog eens een groot schilder worden,” had de directeur gezegd en Frans zelf beantwoordde dit bevestigend, door zich met steeds grooter ijver op deze schoone kunst toe te leggen. Had hij in het eerst nog dikwijls met droefheid naar zijn lieve ouders verlangd, langzamerhand gevoelde hij zich volkomen thuis in den vreemde. Hij wist echter heel goed en vergat het niet, hoe hij hierheen gekomen was, en dat men overal naar zijn ouders gezocht had, maar hij troostte zich met de gedachte: „Als ik maar eens groot geworden ben, dan zal ik zelf wel eens gaan zoeken?”

Zóólang zou het echter niet duren, eer de bedroefde ouders hun kind zouden weervinden. Want wat gebeurt?

Op zekeren dag hebben de doofstomme kinderen examen. Vriendelijke menschen bezoeken de inrichting en verheugen zich in de vorderingen der leerlingen. Hun schrijf- en teekenboeken worden getoond,

waarin zelfs teekeningen voorkomen, die keurig met smaakvolle kleuren waren uitgevoerd.

„Teekenen de kinderen dit naar de natuur of naar voorbeelden?” vraagt een heer, die blijkbaar veel verstand van het vak heeft.

„Naar voorbeelden,” antwoordt de directeur, „doch met uitzonderingen. Deze hier, bij voorbeeld,” en daarbij neemt hij een blad, dat een kleine woning voorstelt, onder hoog geboomte half verscholen, „dit heeft onze Frans geheel uit het hoofd geteekend.”

„Dat is onmogelijk en . . . niet waar ook,” herneemt de heer. „Deze woning ken ik; ze ligt aan de andere zijde van het gebergte. Ik ken dat huisje heel goed, want ik ben meermalen in de eenzaamheid erheen gewandeld. Zelfs hebben mij de vriendelijke bewoners eens uit den nood geholpen, toen ik, al klauterend over de bergen, mijn voet verstuikt had. Ik heb het huisje zelf ook wel eens geteekend en verwonder me nu ten zeerste, dat er reeds een voorstelling van bestaat; — hoe zou Frans daaraan komen?”

Frans werd nu geroepen en weldra ontstond er een levendig vingergesprek tusschen den directeur en den kleinen kunstenaar.

„Hij heeft het geheel uit zijn geheugen geteekend,” zei de directeur een poosje later, zichtbaar verrast door de meedeeling van den knaap. „Het is het huis, waar zijn ouders woonden, hetzelfde dus, waarnaar wij reeds zoolang gezocht hebben. O, zeg u ons eens precies, waar het is, mijnheer. Wat zou het wonderlijk zijn, als de knaap op deze wijze zijn ouders eens terugvond!”

„Ja, dat zou met recht wonderlijk zijn,” sprak de

heer, „en toch is het niet minder waarschijnlijk. Ik kan mij althans in de teekening niet vergissen. Het huisje, dat ik op 't oog heb, ligt diep in 't gebergte tusschen het geboomte verborgen. Een begaanbare weg leidt er niet heen; men moet opzettelijk door het woud dringen, om er te komen en dan kan men het van hier misschien in een paar uur bereiken. Dat is echter een moeilijke tocht en van rijden is geen sprake. Zoo u wil, zal ik u vergezellen, om het huisje op te zoeken, anders zult ge het moeilijk kunnen vinden.”

De directeur was ten hoogste verblijd over dit aanbod. Hij deelde nu den vriendelijken heer alles mee, wat hij tot nog toe van den knaap wist en van de wijze, waarop deze in de inrichting gekomen was. Daarna besloten beiden zoo spoedig mogelijk werk te maken van hun verkenningstocht, zonder er echter voorloopig iets van aan Frans te zeggen, opdat deze niet teleurgesteld zou worden, als het verkeerd uitliep.

„Morgen begint de Kerstvacantie, dan heb ik den tijd, als u dus zoo vriendelijk wilt zijn, dag en uur te bepalen.”

„Ge kunt vrij over mijn tijd beschikken. Als het u hetzelfde is, zou ik voorstellen morgen vroeg op het pad te gaan met het volle daglicht, want de weg door het bosch is donker.”

Zoo gezegd, zoo gedaan! Den volgenden morgen gingen beide heeren op verkenning uit en, jawel, na veel kronkelingen, vonden zij het bedoelde huisje tot niet geringe voldoening van den directeur, die er volkomen de voorstelling van Frans' teekening in terugvond. Ten overvloede maakten zij een schijn-

baar onbeduidend praatje met de vrouw, die juist bezig was buiten eenig huiswerk te verrichten. Zonder iets te laten merken van het doel van hun tocht, hoorden zij haar uit, voor zoover zij dit noodig achtten, om te kunnen oordeelen, of zij werkelijk de moeder was van den doofstommen knaap en keerden toen wel voldaan huiswaarts.

De directeur bedankte zijn geleider recht hartelijk, maar slechts voorloopig, daar hij meende, dat Frans later zeker niet zou verzuimen, zelf zijn compliment te komen maken.

„Wonderlijk zijn de wegen des Heeren,” voegde hij er ten slotte aan toe.

„Wonderlijk, niet waar?” was het antwoord. „De Heer verliest Zijn kinderen niet uit het oog, ook niet al zijn ze achter bergen verscholen.”

IV.

Eenzaam en stil is het rondom de woning van Sanders; eenzaam en stil is het ook daarbinnen. Man en vrouw zitten te zamen, want Sanders heeft, al is het nu juist geen Zondag, toch bij gelegenheid van het Kerfeest zijn dagelijkschen arbeid laten rusten, om zich met zijn vrouw in stillen eerbied te verdiepen in de geschiedenis van 's Heilands geboorte. Daarbij bevonden zij zich altijd zoo wel, dat gaf hun altijd weer troost in hun droefheid en bracht weer een glimlach op het gelaat der zwaar beproefde ouders. Want zwaar beproefd waren ze: immers hun eenig kind, dat ze zoo innig lief hadden, was, na die plotselinge verdwijning in het bosch nooit, teruggevonden. Het moest dus wel dood zijn. Ach, hoe hard, het zoo te moeten verliezen, zonder het zelfs vaarwel te kunnen kussen! Soms hadden zij gemord, dat de Heer hen al te zwaar beproefde, maar langzamerhand waren zij stil geworden en hadden de vrome ouders leeren gelooven, dat „alle dingen, ook de smartelijkste, moeten meewerken ten goede.”

„Moeder,” had Sanders nog dezen morgen gezegd, „het is goed, dat het kind in den hemel is. Zulk een arm en hulpbehoevend wezen zou hier toch altijd een

naar leven gehad hebben, hij verstond nog minder dan Zeno, de hond."

„Och, als we maar eens wisten, hoe hij omgekomen is," klaagde vrouw Sanders, „of hij van honger gestorven, of door wolven verscheurd is en of hij veel geleden heeft."

„Wat zou dat baten, lieve vrouw? Ge hadt er immers uw kind toch niet mee terug. De Heer had onzen Willem niet minder lief dan wij en zal hem dus niet meer hebben laten lijden dan noodig was. Zet u deze sombere gedachten uit het hoofd en laten we ons liever te zamen verblijden, dat door het Kindeke van Bethlehem een weg is ontsloten, om voor eeuwig met onzen Willem vereenigd te worden. 't Is waar, we zouden hem nog wel graag bij ons hebben, maar als wij hem daar nu zoo hulpbehoevend naast ons zagen zitten. zou het ons dan niet dubbel leed doen, dat wij geheel machteloos waren tegenover zijn gebrek, niet eens in staat zijnde hem den rijken zegen van het Kerstfeest aan het verstand te brengen."

Zoo ongeveer sprak Sanders om zich zelf en zijn vrouw te troosten, en zijn woorden bleven niet zonder vrucht. Stille vrede daalde in het hart der vrome echtgenooten en al glinsterde er ook nog een traan in moeders oog, de glimlach op haar gelaat getuigde niettemin van stille berusting in en blijmoedige overgave aan den wil haars hemelschen Vaders. Trouwens zij erkenden het gaarne, de Heer had het overigens zoo wel met hen gemaakt. Zij gevoelden zich in hun eenzame woning, die anderen wellicht weinig zou aanstaan, volkomen op hun plaats, en met elkaar waren ze immers altijd gelukkig. Aan het noodige,

al was er geen weelde, ontbrak het nooit en Gods Woord was voor hen geen gesloten boek, maar een kostbare schat, waarvan zij dagelijks met volle teugen genoten. Wat zouden ze dus meer begeeren? Toch werd Willems naam in den loop van den dag nog herhaalde malen genoemd, want het liefhebbende moederhart kon er niet van zwijgen en vader kon evenmin zijn lieven jongen vergeten.

's Middags aan den eenvoudigen disch liep het gesprek weer over hem, toen het tweetal plotseling werd verschrikt door het geblaf van een hond in de onmiddellijke nabijheid van de eenzame woning. Verbaasd zagen zij elkander aan, want zoo iets werd zelden of nooit vernomen. Hun verbazing werd echter nog grooter, toen zij gekrabbel aan de deur hoorden en bijna op hetzelfde oogenblik een hond naar binnenstormde. Verschrikt vloog moeder overeind, maar haar man, hoewel niet minder verrast, stelde haar aanstonds gerust met den uitroep:

„Zeno! onze trouwe Zeno! Waar komt die van daan?”

De hond gaf geen antwoord, maarsprongkwispelstaartend en blaffend van den een naar de ander, blijkbaar opgetogen van blijdschap, dat hij na zoolange afwezigheid in de oude, welbekende woning was weergekeerd.

Doch wie beschrijft de ontsteltenis van vader en moeder Sanders, toen een oogenblik later hun doodgewaande Willem in levenden lijve verscheen. Zij konden hun oogen niet gelooven; droomden ze, of waakten ze? Was hij het zelf, of was het iemand, die op hem geleek? Tijd om deze vragen te beantwoorden hadden zij niet, want reeds lag Willem in moeders armen, die sprakeloos van schrik ter nauwernood in

staat was de kussen van haar lieven zoon te beantwoorden. Eerst toen Willem haar weer had losgelaten en op gelijke wijze zijn vader omhelsde, kwam zij tot zich zelf en was zij tenminste in staat een veel-beteekenend „Willem! zijt gij het?” uit te stamelen.

Met bevende handen houdt intusschen Sanders zijn zoon omklemd. Hij wil spreken, maar bedenkt zich, dat Willem hem toch niet verstaat; hij is immers nog doofstom?

Ja, dat was hij wel, maar hij kan nu toch spreken. Zie maar, hij spreekt met de vingers, op 't oogenblik er niet aan denkend, dat zijn zonderlinge taal voor vader en moeder totaal onverstaanbaar is. Maar gelukkig er is een tolk in de nabijheid. Op den drempel staat Willems vriendelijke geleider, de directeur der Doofstommeninrichting. Met stille deelneming slaat hij het roerend tooneel gade en houdt zich met opzet op den achtergrond. Zoodra hij echter bemerkt, dat zijn hulp noodig is, treedt hij naar voren en geeft nu in het kort aan vader en moeder Sanders een verklaring van de plotselinge verschijning van hun zoon. De verstandige man begrijpt het wel, dat zij toch niet kalm genieten kunnen van wat hun overkomt, eer dit raadsel is opgelost. Onderwijl houdt moeder bijna onafgebroken den blik op haar Willem gevestigd. Wat ziet hij er verstandig uit en watis hij groot geworden! Zou 't waar zijn, wat mijnheer vertelt, dat zij en haar man nu alleen maar de vinger-taal hebben aan te leeren, om met haar kind te kunnen spreken evenals met ieder ander mensch? O, en als zij dan hoort, dat Willem nu niet dom meer is, maar veel knapper dan zijn ouders en dat hij zoo mooi schilderen kan, wordt het haar te veel en onder een

stortvloed van vreugdetranen valt zij haar geliefd kind, dat zij als uit den dood had weer gekregen om den hals en kust hem lang, lang; 't is of er geen eind aan wil komen.

„Dus dan weet hij ook, dat het nu Kerstfeest is?” vraagt Sanders, die in ernstig nadenken verzonken schijnt.

„Ja zeker,” is het antwoord, „en de beteekenis ervan weet hij evengoed als gij en ik.”

„Welk een geluk! Daarom dus moest hij het bosch in gaan om bij lieve, wijze menschen te komen, die hem gelukkig zouden kunnen maken! Hier had hij nooit iets geleerd. Lieve vrouw, laat ons door onze vreugde onzen dank niet vergeten uit te spreken aan den Heer, die ons dezen grooten Kerstzegen bereidde.”

Eenige maanden verlopen, en dan kunnen de ouders werkelijk al een gesprek met Willem voeren, voor de eerste maal in hun leven en als er een paar jaren verstreken zijn, dan kan men in een groote stad twee schilderstukken zien tentoongesteld, die des te aangrijpender zijn, daar een doofstomme ze geschilderd heeft. Het eene stelt een kind voor, dat in een bosch verdwaald is. Het gaat echter niet alleen: een engel leidt het aan de hand en wijst het op een stad in de verte, waarboven juist de zon opgaat. Onder het schilderstuk staat:

„De Heere heeft alles welgemaakt. De dooven maakt Hij hoorend en de stommen sprekend.”

Op het andere stuk ziet men den Heiland, omringd door een schare van kinderen, met het onderschrift: „Jezus zegent de kinderen.”

